

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland**Datum ingekomen vragen : 23 juli 2021****Datum GS-besluit : 31 augustus 2021**

Vragen nr. 80

Vragen van dhr. W. Hoogervorst (SP) over De voortgang van het opzeggen van de zusterrelatie met de provincie Shandong in China De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 23 juli 2021 door het lid van Provinciale Staten, dhr. W. Hoogervorst (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN Op 30 november 2020 werd in de commissie EFB de leidraad voor internationale zaken behandeld. Mede aan de orde kwam de zusterrelatie met de Chinese provincie Shandong. De SP was (en is) van mening dat deze zusterrelatie moet worden beëindigd in verband met het feit dat de volksrepubliek China de mensenrechten van diverse Chinese bevolkingsgroepen (in Xinjiang, Tibet en Hongkong) niet respecteert. Op 14 december 2020 diende de SP een motie vreemd in, die ertoe moest leiden dat de provincie Noord-Holland de zusterrelatie met Shandong opzegt. Deze motie vreemd werd niet aanvaard, maar enige tijd later zegde de Commissaris van de Koning toe dat er een onderzoek komt naar deze zusterrelatie met als mogelijk doel deze op te zeggen. Op 22 juli 2021 lazen wij op de website van de NOS het artikel ' Arnhem verbreekt stedenband met Wuhan vanwege behandeling Oeigoeren in China'¹, dit vanwege de behandeling van de Oeigoeren.

---

¹ <https://nos.nl/artikel/2390294-arnhem-verbreekt-stedenband-met-wuhan-vanwege-behandeling-oegoeren-in-china>

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1: Kunt u ons meedelen in welk stadium het onderzoek naar de mogelijkheden om de zusterrelatie met Shandong te verbreken nu is? Kunt u ons ook op de hoogte stellen van de bevindingen tot nu toe?

Antwoord 1:

Op 12 april 2021 heeft de Commissaris van de Koning in het Presidium mondeling toegelicht wat het onderzoek naar de mogelijkheden tot het herdefiniëren ofwel stopzetten van de zusterrelatie met Shandong heeft opgeleverd. (Zie ook [verslag](#) van het Presidium)

De strekking van deze mondelinge terugkoppeling luidde als volgt:

De Commissaris van de Koning heeft een gesprek gevoerd met het ministerie van Buitenlandse zaken, onder wie de Mensenrechtenambassadeur. Het ministerie zorgt voor kennisuitwisseling en informatievoorziening over China aan regionale en lokale overheden. Mensenrechten worden via de Europese Unie bij China onder de aandacht gebracht. De effecten van het opzeggen van de zusterrelatie zijn niet te overzien. De lijn van het ministerie is momenteel dat het belangrijk is om de dialoog open te houden waar het kan en mogelijk is en de relatie met China in stand te houden.

Wij nemen met een kritisch–constructieve houding het advies van het Ministerie van Buitenlandse Zaken over en hebben besloten geen verdere stappen te ondernemen in het herdefiniëren ofwel stopzetten van deze zusterrelatie.

Vraag 2: Alle gemeenten die nu hun stedenbanden met Chinese steden opzeggen of dit voornemens zijn, noemen het niet respecteren van de mensenrechten door de volksrepubliek China als belangrijkste oorzaak om de banden te beëindigen. Bent u met ons van mening dat ook Noord–Holland om die reden de zusterrelatie met Shandong moet opzeggen?

Antwoord 2: Er is momenteel één gemeente in Nederland die de zusterrelatie met een Chinese stad heeft opgezegd, dat is de gemeente Arnhem. Gedeputeerde Staten zijn niet voornemens om de zusterrelatie met Shandong in deze collegeperiode actief te benutten maar volgen het advies van het Ministerie van Buitenlandse zaken om de zusterrelatie niet actief te beëindigen.

Vraag 3: Ook in Noord–Holland wonen Oeigoeren en Tibetanen. Zij zijn naar Noord–Holland gevlucht vanwege de mensenrechtensituatie in China. Zij hebben hier in Nederland bescherming gezocht en gekregen en leven nu in vrijheid. Bent u met ons van mening dat het voor deze mensen moeilijk te begrijpen is dat de zusterrelatie met Shandong in stand wordt gehouden?

Antwoord 3: Wij zijn van mening dat de situatie rondom mensenrechten in China zeer zorgelijk is. De door u benoemde mensenrechtenschendingen worden ter sprake gebracht door de Europese Unie en het Rijk op de momenten dat de dialoog mogelijk is. Zie ook antwoord 1.

Vraag 4: Op 13 april 2021 werd een motie van Provinciale Staten aanvaard die beoogde geen zonnepanelen meer af te nemen die door Oeigoerse dwangarbeiders zijn gemaakt. Wat ons betreft is dit een mooie eerste stap in het proces van beëindiging van de zusterrelatie met Shandong. Vindt u ook dat er nu doorgepakkt moet worden?

Antwoord 4: Nee, wij nemen met een kritisch-constructieve houding het advies van het ministerie van Buitenlandse Zaken over en hebben besloten geen verdere stappen te ondernemen in het herdefiniëren ofwel stopzetten van deze zusterrelatie.